

## XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CƠ SỞ

# THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN VỮNG MẠNH

**K**ể từ sau Đại thắng mùa xuân 1975, thành phố Hồ Chí Minh mới có 30 năm xây dựng và phát triển chính quyền trong điều kiện mới. Nhìn lại chặng đường 30 năm qua, thành phố phần đầu bền bỉ, năng động, sáng tạo, vượt qua nhiều khó khăn thử thách, đạt được một số thành tựu đáng khích lệ trên tất cả các lĩnh vực. Bản lĩnh năng động và sáng tạo như một dòng chảy liên tục trong quá trình phát triển của Đảng bộ TP. Hồ Chí Minh, đặc biệt thể hiện mạnh mẽ ở những thời điểm khi thành phố phải trực diện đương đầu với những khó khăn, thử thách nghiệt ngã. Một trong những thử thách đầu tiên của những năm 1979-1986 là làm thế nào để tháo gỡ những trói buộc của cơ chế quản lý kinh tế tập trung, quan liêu, bao cấp, mở đường khai thông cho lực lượng sản xuất phát triển, tạo đà cho mặt trận sản xuất - kinh doanh bung ra đúng hướng, tìm những giải pháp hữu hiệu để giải quyết những vấn đề kinh tế - xã hội cấp bách? Thành phố đã giải được bài toán này bằng cách phát huy triệt để toàn bộ nguồn nhân lực, vật lực, tài lực, kiên trì tiến hành những cuộc tìm tòi, thử nghiệm, những mô hình mới, biện pháp mới, cách làm mới, vừa làm vừa báo cáo, xin ý kiến Trung ương. Một trong những tìm tòi đó, khâu then chốt để thúc đẩy sản xuất phát triển là mạnh dạn tiến hành cải cách thủ tục hành chính, kiện toàn tổ chức bộ máy, đổi mới tổ chức và hoạt động của chính quyền địa phương, bắt đầu từ cấp phường, xã, thị trấn, mở đầu cho công cuộc cải cách hành chính thập niên 90 của thế kỷ trước, nhằm mục đích phục vụ nhân dân và điều

(\*) Sở Nội vụ TP. Hồ Chí Minh

### ■ NGUYỄN THỊ THANH HƯƠNG (\*)

hành công việc có hiệu quả hơn, trong việc này có sự tham mưu tích cực của ngành Tổ chức Nhà nước thành phố.

Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 8 (khoá VII) về cải cách một bước nền hành chính nhà nước và chương trình cải cách hành chính của Chính phủ đã tạo thêm thuận lợi cho thành phố trong việc thúc đẩy các hoạt động về cải cách hành chính, tiến hành đồng bộ trên cả ba lĩnh vực: thể chế hành chính, tổ chức bộ máy, đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức, góp phần nâng cao vai trò và hiệu lực quản lý Nhà nước của chính quyền các cấp ở thành phố. Với cơ chế "một cửa, một dấu" ở cấp quận, huyện và cơ chế "một cửa" ở các sở ngành, qua gần tám năm thực hiện, đến nay, ngành Tổ chức Nhà nước thành phố đã thực hiện được vai trò tham mưu của ngành trong công tác cải cách hành chính ở TP. Hồ Chí Minh. Tạo thuận lợi cho tổ chức, công dân trong giao dịch hành chính, đơn giản nhiều thủ tục hồ sơ hành chính rút gọn, quy trình giải quyết công việc, nâng cao chất lượng các sản phẩm từ dịch vụ hành chính, điều kiện cơ sở vật chất và trang thiết bị phục vụ cho cán bộ, công chức làm việc và công dân khi có nhu cầu đến cơ quan Nhà nước từng bước đáp ứng yêu cầu văn minh, lịch sự. Tổ chức bộ máy các cơ quan từ thành phố đến cơ sở được sắp xếp và kiện toàn theo hướng gọn nhẹ, ngày càng hiệu lực. Bước đầu thực hiện có kết quả việc thí điểm Tổ nghiệp vụ hành chính công ở một số quận và đã được sự đồng tình ủng hộ của nhân dân. Thành phố sẽ tiếp tục nhân rộng mô hình này trong thời gian tới. Năng lực điều



hành và ý thức trách nhiệm trong thực thi công vụ của hầu hết cán bộ, công chức có sự chuyển biến rõ rệt theo hướng tích cực. Cán bộ, công chức thực hiện mô hình "một cửa, một dấu" và mô hình dịch vụ hành chính công tuy cường độ lao động tăng hơn nhưng tinh thần và thái độ phục vụ nhân dân lại thể hiện sự tận tụy. Trình độ ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và phục vụ công chúng được nhiều sở ngành, quận huyện quan tâm và thực hiện có kết quả. Mỗi quan hệ giải quyết công việc giữa cơ sở và thành phố có sự liên thông, bớt dần hiện tượng "đứt khúc" trước đây, do có sự phân cấp mạnh từ các sở ngành thành phố cho quận huyện một số lĩnh vực thiết yếu liên quan đến đời sống nhân dân. Những chuyển biến trên đây trong tiến trình thực hiện cải cách hành chính tất yếu dẫn đến sự phát triển nhiều mặt về kinh tế - xã hội nhưng đồng thời cũng nảy sinh những bất hợp lý từ trong nội dung của công tác cải cách hành chính, đó trước hết là sự bất hợp lý trong chế độ tiền lương. Cán bộ, công chức được động viên phải tận tụy phục vụ nhân dân, phải liên tục tăng năng suất lao động, khôngng được trễ hẹn với dân nhưng đồng lương thì không thay đổi, không nuôi sống nổi bản thân và gia đình. Làm thế nào đây? Thành phố đi đầu trong việc góp sức cùng Trung ương tháo gỡ những khó khăn về chính sách tiền lương. Với Quyết định của Thủ tướng Chính phủ cho phép thành phố thực hiện thí điểm khoán biên chế và kinh phí quản lý hành chính ở 10 đơn vị làm thử, giúp thành phố tìm được cách giúp cán bộ, công chức tăng thêm thu nhập bằng cách sắp xếp công việc hợp lý và tăng cường ý thức trách nhiệm trong việc thực hành tiết kiệm tài chính công. Nhiệm vụ này phần lớn do ngành Tổ chức Nhà nước thành phố chủ động tham mưu, xây dựng đề án, khảo sát thực tế, xin phép Chính phủ làm thí điểm và đến nay đã triển khai ở hầu hết các cơ quan, đơn vị của thành phố, đồng thời thí điểm khoán định biên và kinh phí hoạt động đối với phường, xã, thị trấn. Nhìn chung, cùng với việc chuyển

đổi tiền lương mới và việc thực hiện cơ chế khoán, đến nay đã cơ bản cải thiện thêm một phần đời sống của cán bộ, công chức, đây là động lực thiết thực để thực hiện công tác cải cách hành chính.

Theo đánh giá của UBND TP. Hồ Chí Minh qua sơ kết mô hình "một cửa, một dấu" ở quận, huyện và "một cửa" ở khối sở ngành, tuy đã tập trung nhiều nỗ lực trong cải cách hành chính, nhưng hiện nay vẫn còn vướng mắc một số vấn đề như sự gắn kết các nội dung của công tác cải cách hành chính với việc cải thiện môi trường đầu tư, tính hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý nhà nước chưa thật chặt chẽ, chưa mang tính hệ thống, đồng bộ. Cải cách hành chính chưa thực sự góp phần thu hút mạnh mẽ đầu tư và kinh doanh nước ngoài, chưa hỗ trợ đầy đủ về thủ tục hành chính cho doanh nghiệp và người dân. Đây là nguyên nhân cho thấy khi phân tích từng nội dung cải cách hành chính thì có tiến bộ, nhưng trên thực tế trong các lĩnh vực liên quan đến nhu cầu chính đáng của nhân dân và doanh nghiệp thì vẫn chưa đáp ứng yêu cầu. Điều này có nguyên nhân khách quan nhưng trên hết vẫn là công tác cải cách hành chính đồng bộ.

Kế hoạch thực hiện công tác cải cách hành chính của thành phố từ nay đến năm 2010 theo lộ trình chung trong chương trình tổng thể cải cách hành chính được xác định chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền và trách nhiệm rõ ràng; hoàn thành việc phân cấp, ủy quyền cho sở ngành, quận huyện; chuyển một số công việc và dịch vụ không cần thiết phải do cơ quan nhà nước thực hiện cho doanh nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ đảm nhận. Trong đó thành phố đặc biệt chú trọng các yếu tố nâng cao năng lực điều hành của chính quyền cơ sở và năng lực thực thi công vụ của cán bộ, công chức. Cố gắng xây dựng một lực lượng cán bộ, công chức kế cận vừa có trình độ chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp cao, vừa giác ngộ chính trị, có tinh thần trách nhiệm, tận tụy công tâm, vừa có đạo đức liêm khiết trong thi hành

(Xem tiếp trang 38)



bảo đảm tính rắn đẽ và phòng ngừa chung.

### **Quy định chặt chẽ trong chi tiêu sẽ kiểm chế tham nhũng**

Dự luận hoan nghênh khi cùng một thời điểm, chúng ta xây dựng và đưa hai dự thảo luật là Luật PCTN và Luật THTK ra lấy ý kiến nhân dân. Mặc dù là hai bộ luật riêng biệt, song phòng chống tham nhũng và thực hành tiết kiệm có mối liên hệ mật thiết với nhau. Chỉ có tiết kiệm và quản lý chi tiêu chặt chẽ mới phòng ngừa được tham nhũng có hiệu quả.

Nhìn chung, Luật Thực hành tiết kiệm đã quy định khá chặt chẽ trong việc sử dụng tài sản công và chi tiêu trong mua sắm... Ở đây, chỉ xin góp ý một vấn đề đang phát sinh trong thực tế để Ban soạn thảo Luật Thực hành tiết

kiệm tham khảo: Hiện tại, ở các cơ quan hành chính sử dụng nguồn vốn ngân sách hay có tình trạng, cuối năm ồ ạt đi mua sắm chỉ để tiêu hết tiền, khỏi phải trả về ngân sách Nhà nước... Tại sao lại có tình trạng như vậy? Bởi vì trong nhiều trường hợp, chúng ta vẫn duy trì việc cấp vốn ngân sách theo kiểu "cào bằng", "bình quân chủ nghĩa". Trong một năm, trong nguồn vốn ngân sách được cấp bao giờ cũng có các khoản chi cho xây dựng sửa chữa nhỏ, mua sắm các trang thiết bị phục vụ công tác... Vì vậy, mới có tình trạng, phá đi làm lại, thiết bị chưa hỏng đã sắm mới, gây lãng phí lớn cho Nhà nước. Đề nghị Ban soạn thảo Luật Thực hành tiết kiệm nghiên cứu để bổ sung các điều khoản vào Luật, ngăn chặn tình trạng lãng phí này.■

## **Thành phố Hồ Chí Minh...**

(Tiếp theo trang 32)

công vụ. Mục tiêu này đòi hỏi có sự đổi mới, cải tiến trong từng khâu của công tác cán bộ và sự phấn đấu không ngừng rèn luyện của mỗi cán bộ, công chức. Thường xuyên mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức về tin học các trình độ cho cán bộ, công chức các cơ quan quản lý hành chính Nhà nước các cấp và thực hiện triệt để tin học hoá trong mọi hoạt động của các cơ quan, tiến tới mọi hoạt động quản lý hành chính Nhà nước của ba cấp chính quyền thành phố đều tiến hành thông qua mạng tin học.

Với trách nhiệm là cơ quan tham mưu, giúp UBND TP. Hồ Chí Minh quản lý thống nhất các mặt công tác về tổ chức, cán bộ thuộc khu vực Nhà nước, với tinh thần tích cực, sáng tạo trong nhiều năm qua, ngành Tổ chức Nhà nước thành phố đã có những đóng góp đáng kể vào công tác xây dựng và phát triển, cùng cả nước thực hiện có hiệu quả các mục tiêu cải cách hành chính của Chính phủ dưới sự hướng dẫn, hỗ trợ tận tình của Bộ Nội vụ và các cơ quan Trung ương.■

## **Trách nhiệm công dân ...**

(Tiếp theo trang 19)

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: "... lấy sự thật thà mà giải thích cho quần chúng rõ sự cao quý của người chủ nước nhà, lực lượng xây dựng to lớn của ta, tương lai vẻ vang của dân tộc, nâng cao tinh thần yêu nước của mọi người. Giáo dục là chính nhưng đối với những kẻ ngoan cố không chịu sửa đổi thì chính quyền phải dùng pháp luật. Pháp luật là pháp luật của nhân dân dùng để ngăn cản những hành động có hại cho nhân dân".

Thiết nghĩ, trong tình hình hiện nay, việc giáo dục đạo đức công dân cần được coi là một nhiệm vụ cấp bách để đạt được mục tiêu của chương trình tổng thể cải cách hành chính giai đoạn 2001-2010 của Chính phủ, vì suy cho cùng trong quan hệ xã hội thì quan hệ giữa hành chính nhà nước với công dân và công dân với nhà nước là mối quan hệ cơ bản nhất.■

(1) Những trích dẫn trong bài trích từ: Hồ Chí Minh, toàn tập (xuất bản lần 2) T7, Tr452-453.